

KINIZSI ÉS KORA – SZABADULÓSZOBA

DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANNAL TÁMOGATOTT

TEMATIKUS TERV ÉS A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ

ÓRA-/FOGLALKOZÁSTERVEK

(15 × 45 PERC)

Szerző:

Arany-Nagy Zsuzsanna

Jurkinya Mihályné

Módszertani lektor:

Szabados Tímea

Nyelvi lektor:

Földeáki Andrea

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TEMATIKUS TERV

Tantárgy(ak)

Magyar nyelv és irodalom 3–4. osztály

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI-rendelet 1. melléklete – [Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára](#) – alapján:

[Magyar nyelv és irodalom](#)

A tanulási-tanítási egység témája

Mátyás király és Kinizsi kora

A tanulási-tanítási egység időtartama

15 tanóra

A tanulási-tanítási egység cél- és feladatrendszere

A foglalkozássorozat során célunk, hogy fejlődjön a tanulók

- logikus gondolkodása,
- megismerési készsége, képessége,
- információfeldolgozási és -elemzési képessége,
- döntéshozatali képessége,
- digitális kompetenciája,
- információs műveltsége,
- ismeretek közlésére irányuló képessége,
- szociális kompetenciája,
- kommunikációs képessége,
- véleményformálási és kifejezőkészsége,
- koncentrációs készsége,
- olvasástechnikája,
- rövid és hosszú távú memóriája,
- idegen szavak és kifejezések értelmezésére való készsége,
- érzelmi intelligenciája,
- együttműködési készsége,
- térben és időben való tájékozódásának képessége,

Célunk továbbá, hogy

- kialakuljon a tanulóknak az iskolai könyvtár iránti pozitív attitűd,
- növekedjen a tanulók könyvtárhasználatra való belső motivációja,
- erősödjön a csoportkohézió,
- bővüljön a tanulók mentális lexikona.

A tanulási-tanítási egység helye az éves fejlesztési folyamatban, előzményei

Előismeretek:

- A tanulók ismerik az iskolai könyvtár állományát, készségszinten képesek azt használni.
- A tanulók önállóan – szükség esetén tanítói segítséggel – képesek használni az iskolában rendelkezésre álló okoseszközöket (tablet, számítógép).
- A tanulók előzetes ismeretekkel rendelkeznek Mátyás király korának jellemzőiről.
- A tanulók előzetes ismeretekkel rendelkeznek a könyvnyomtatásról, valamint az írás történetéről. (Gutenberg, Hess András, iniciálé, kódex stb.).
- A tanulók előzetesen olvasták Tatay Sándor: Kinizsi Pál c. művét.
- A tanulók képesek kooperatív technikákkal, csoportokban dolgozni.
- A tanulók segítséggel képesek tájékozódni az iskolai könyvtárban, ismerik annak egyes állományegységeit.
- A tanulók képesek a feladatok önálló értelmezésére és megoldására.

Tantárgyi kapcsolatok

környezetismeret, matematika, testnevelés, vizuális kultúra, ének-zene, etika, könyvtárhasználati ismeretek, informatika

Az ellenőrzés-értékelés tervei

A foglalkozássorozat megkezdése előtt, a tanév elején a tanulók TTM-táblázatot¹ töltöttek ki, amelynek segítségével válaszolniuk kellett arra a kérdésre, mit szeretnének idén megtanulni a könyvtárról és az információszerzésről. Ezt összekapcsolva Tatay Sándor: Kinizsi Pál c. művének feldolgozásával, könyvtörténeti ismeretekkel, dokumentum-, könyv- és könyvtárhasználati ismeretekkel születt meg a Kinizsi és kora címet viselő szabadulószo-ba-projekt.

A foglalkozássorozat során könyvtárhasználati órákon tanári prezentációk keretén belül, játékos feladatok segítségével sajátították el a tanulók a tananyagot, amely a szabadulószo-ba sikeres teljesítéséhez volt elengedhetetlen.

A célkitűzés során használt módszerek:

- TTM-táblázat
- kerekasztal-körforgó
- jóslás
- jellemtérkép
- szerencsekerék

¹ TTM= Tudom, Tudni szeretném, Megtanultam

A fejlődés nyomon követése során használt módszerek:

- pontgyűjtés („fabatkák”)²

Reflektálás, visszacsatolás

- kilépőkártya³ (írásban)
- véleményformálás (szóban)
- emóciókártyák
- szóbeli dicséret
- ellenőrzés
- önellenőrzés
- írásbeli feladatok, feladatlapok szöveges értékelése, önértékelése
- szummatív értékelés
- a TTM-táblázat szóbeli értékelése, összegzése, a harmadik, „Megtanultam”-rész kitöltése.

A tanulási folyamat kézzelfogható bizonyítékai:

- prezentációk
- feladatlapok kitöltött változatából 1-1 minta
- feladatlapok üres változata
- feladatlapok megoldókulcsa
- a szabadulószooba elemei

² Esetünkben különböző méretű fakorongok használata (kicsi = 0,5 pont; nagy = 1 pont).

³ A tanulók személyiségi jogainak védelme érdekében és az iskola GDPR-elveit követve, a kilépőkártyák szkennelt változatát nem áll módunkban a tematikus tervhez csatolni.

Szükséges anyagok és eszközök

Technológia – hardver

1–3. óra: számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer

4–6. óra: számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület

7–9. óra: számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület

10–15. óra: hangszóró, zenelejátszó eszköz

Technológia – szoftver

1–3. óra

[Kahoot!](#), MS PowerPoint, MS Excel, MS Word, internet, képnézegető szoftver (Windows képnézegető), [WordArt](#)

[Könyv vagy folyóirat?](#) (csoportba rendezés) – LearningApps (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

[Folyóiratok, audiovizuális dokumentumok](#) – Kahoot! (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

diák felület: <https://kahoot.it/>

4–6. óra

[Kahoot!](#), MS PowerPoint, MS Excel, MS Word, internet, [LearningApps](#) (tankocka)

[Információhordozók anyagai](#) – Kahoot! (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

[Az információhordozók anyagai](#) (betűrejtvény) – LearningApps (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

[Írás- és könyvtörténet](#) (memóriakártya) – LearningApps (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

7–9. óra

[Kahoot!](#), MS PowerPoint, MS Excel, MS Word, internet, [LearningApps](#) (tankocka)

[Tatay Sándor és Kinizsi Pál](#) – Kahoot! (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

diák felület: <https://kahoot.it/>

[Mátyás és kora](#) (keresztrejtvény) – LearningApps (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

[Mátyás és kora 2](#) (csoportosítás kirakó) – LearningApps (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

10–15. óra

[Kahoot!](#), MS PowerPoint, MS Excel, MS Word

A megvalósítás során használt online tartalmak, források linkjei

4–6. óra

[Bibliotheca Corvina Virtualis](#) (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

Laczko Denise: [Meríts papírt otthon!](#) *nlc.* 2009.05.08. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

7–9. óra

A felhasznált képek forrása:

Budai vár

[Három minisztérium költözik a Várba.](#) *24.hu.* 2016. 01. 08. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

Eger vára

[Eger rekonstrukció 13.](#) *Pazirik.hu.* 2017.07.07. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

Hollókői vár

[Hollókő. A vár rövid története.](#) *várlexikon.hu.* (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

Nagyvázsonyi vár

[Hazajáró Napok a magára találó Kinizsi Várban.](#) *Nagyvázsonyma.hu.* 2017.06.30. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

Szigligeti vár

[Háromszázmillió a szigligeti várra.](#) *Ilovebalaton.hu.* 2013.03.26. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

Visegrádi vár

[Visegrádi fellegvár.](#) Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

10–15. óra

A felhasznált képek forrása:

Papiruszsás

Wikipedia 2010. '[Cyperus papyrus](#)'. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

Kódex

Kálti Márk: [A Bécsi Képes Krónika címlapja.](#) OSZK MEK. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

Kinizsi Pál

[Kinizsi Pál bronzszobra.](#) köztérkép.hu. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

Kenyérmezei csata

[Ion Osolsobie festményének egyik litográfiája a kenyérmezei csatáról.](#) Wikipedia. 'Kenyérmezei csata'. (Utolsó letöltés: 2020.09.09.)

keresztrejtvény-készítő applikáció, tetszőlegesen választott korhű zene

Nyomtatott források és eszközök

A tematikus terv készítése során felhasznált irodalom:

Barátné dr. Hajdu Ágnes, Cs. Bogyó Katalin, dr. Eigner Judit (szerk.): Könyvtárhasználati óravázlatok. Bp.: Könyvtárostanárok Egyesülete, 2013.

Bondor Erika (szerk.): Könyvtárhasználati feladatok: módszertani segédanyag és óravázlatok hagyományos (nyomtatott) és elektronikus források használatához. Bp.: Könyvtárostanárok Egyesülete, 2008.

Dömsödy Andrea, Tóth Viktória (szerk.): Könyvtárhasználati óravázlatok 2. Bp.: Könyvtárostanárok Egyesülete, 2016.

Juhász József, Szőke István, O. Nagy Gábor, Kovalovszky Miklós: Magyar Értelmező Kéziszótár. Bp.: Akadémiai K., 1992.

Lőkösne Varga Alíz: Kézikönyv a Hétszínvilág tankönyvcsalád használatához: Celldömölk: Apáczai, 2012.

Tatay Sándor: Kinizsi Pál. Bp.: Ciceró, 2011.

Tóth Viktória: A Budapest IX. Kerületi Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnázium könyvtár-pedagógiai programja. Bp.: [Budapest IX. Kerületi Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnázium], 2015.

1–3. óra

fabatkák, íróeszköz, füzet, tablet, internet, csoportalakításnál használt kártyák, A/3-as lap, boríték, ragasztó, csoportonként 1 db – az iskolai könyvtárban fellelhető – gyermekfolyóirat címlapjának fénymásolata, szerepkártyák, Magyar Értelmező Kéziszótár, emóciókártyák, az iskolai könyvtár alaprajza, az iskola könyvtárában Mátyás király és a középkor témában fellelhető folyóiratok és azok címlapjának másolata (csoportonként 1 db)

4–6. óra

pointer, fabatkák, íróeszköz, füzet, az iskolai könyvtárban írás-, könyv- és nyomdászattörténet témában fellelhető dokumentumok, tablet, az iskolai könyvtár alaprajza, szén, pergamen-hatású papír, agyag, nádpálca, lúdtoll, tinta, papirusz, bőr, faszén, szerepkártya, csoportalakító kártya, emóciókártya, turmix, papírdarabok, víz, drótháló, fakeret, lavór, törlőrongy, alátét, sodrófa, saját készítésű merített papír

Nyomtatott források és eszközök

7–9. óra

pointer, fabatkák, íróeszköz, füzet, őrjegy, a könyvtárban fellelhető lexikonok, enciklopédiák, tablet, szerepkártyák, magyarországi középkori várak képeiből készített kirakó, középkort ábrázoló képek, az iskolai könyvtárban középkor témában fellelhető dokumentumok, emóciókártyák

10–15. óra

7 különböző színű kártya a helyszínek megnevezésével, korhű jelmezek résztvevői létszámban (apród és udvarhölgy)⁴, tükör, boríték, szövegek, feladatlapok, „kövek” (a padlóra leragasztott öntapadós fóliából kivágott „malomkövek”), számozásos lakat, kulcsos lakat, íróeszköz, UV-toll, az iskolai könyvtár alaprajza, Magyar Értelmező Kéziszótár, Jolánka képe, célbadobás eszközei (rúd, karikák), várak képei mozaikszerűen fakockákra erősítve (12 db), nyomravezető jelek, keresztrejtvény és annak megfejtései laminálva, slime-ba rejtve, selyemszalag, viasz, papírlap, boríték a csoportok színeivel, titkosíráshoz megoldókulcs, útbaigazító táblák a helyszínek feltüntetésével, térképek, menetlevél csapatonként, emóciókártyák, kilépőkártyák

⁴ A saját készítésű jelmezeket az iskola művészeti szertárából vettük kölcsön, amelyeket az előző tanévekben diákjaink iskolai színdarabok alkalmával már használtak. Az apródok ruhája egy-egy selyemköntös, nyaknál gumírozott megkötős formában. Az udvarhölgyek ruhái ugyancsak az iskola művészeti szertárából származtak. (téglalap alakú selyemköntös középen nyakkivágással, öv)

A TEMATIKUS TERV RÉSZLETEZÉSE

Óra	A téma órákra bontása	Didaktikai feladatok	Fejlesztési területek (attitűdök, készségek, képességek)	Ismeretanyag (fogalmak, szabályok stb.)	Módszerek, munkaformák	Eszközök
1–3.	A folyóiratok, audiovizuális és elektronikus dokumentumok, eszközök.	meglévő ismeretek felidézése, új ismeretek elsajátítása, rögzítése, az elsajátított ismeretek rendszerezése, értékelés, önértékelés, reflektálás	szociális kompetencia: együttműködési készség, érzelmi intelligencia, anyanyelvi kommunikáció: szóbeli, írásbeli szövegalkotás, kifejezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, hatékony önálló tanulás: önálló ismeretfeldolgozás, tájékozódási készségek, digitális kompetencia, kezdeményezőkézség, vállalkozói kompetencia, szövegértés, finommotoros mozgások	a könyv és a folyóirat közti különbségek; a folyóirat fogalma; az írat és az írat nyelvhelyességi különbsége; nyomtatott dokumentumok jellemzői; elektronikus dokumentumok jellemzői; audiovizuális eszközök fogalma, jellemzői, típusai; címlap, évfolyam, lapszám, rovat, cikk	tanári közlés, magyarázat, frontális osztálymunka, kooperatív csoportmunka, csoportmunka, differenciálás, irányított differenciálás, egyéni kompetenciák erősítése, fejlesztése; értékelés, önértékelés, reflektálás szóban vagy írásban	számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer, fabatkák (fakorongok a pontgyűjtéshez), íróeszköz, olvasásfüzet, csoportonként 1 db tablet, Könyv vagy folyóirat? (csoportba rendezés) – LearningApps Folyóiratok, audiovizuális dokumentumok – Kahoot! (10. sz. melléklet)
4–6.	Írás- és könyvtörténet. Az információ-hordozók anyagai. Íróeszközök.	meglévő ismeretek felidézése, új ismeretek elsajátítása, rögzítése, az elsajátított ismeretek rendszerezése, értékelés, önértékelés, reflektálás	szociális kompetencia: együttműködési készség, érzelmi intelligencia; anyanyelvi kommunikáció: szóbeli, írásbeli szövegalkotás, kifejezőkészség; problémamegoldó gondolkodás képessége; hatékony önálló tanulás: önálló ismeretfeldolgozás, tájékozódási készségek, digitális kompetencia, kezdeményezőkézség, vállalkozói kompetencia, szövegértés, finommotoros mozgások	az információ fogalma, az információhordozók anyagai, papirusz, papirusz készítése, pergamen, toll, tinta, agyag, kő, hegyezett bot, rováspálca, nád, szén, kódex, kódexmásolás, iniciálé	tanári közlés, magyarázat, frontális osztálymunka, pármunka, differenciálás, irányított differenciálás, egyéni kompetenciák erősítése, fejlesztése; tevékenykedtetés; értékelés, önértékelés, reflektálás	tanári számítógép, projektor, vetítővászon vagy interaktív tábla, pointer, fabatkák, íróeszköz, olvasásfüzet, őrgyeg, az iskolai könyvtárban fellelhető, írás-, könyv- és nyomdászattörténettel foglalkozó ismeretterjesztő dokumentumok (lehetőleg csoportonként 1–2 példány), csoportonként 1 db tablet, Információhordozók anyagai – Kahoot! (14. sz. melléklet), Az

Óra	A téma órákra bontása	Didaktikai feladatok	Fejlesztési területek (attitűdök, készségek, képességek)	Ismeretanyag (fogalmak, szabályok stb.)	Módszerek, munkaformák	Eszközök
						információhordozók anyagai (betűrejtvény) Írás- és könyvtörténet (memóriakártya) tanári PPT (11. sz. melléklet), az iskolai könyvtár alaprajza (7. sz. melléklet), szén, papír, agyag, nádpálca, lúdtoll, tinta
7–9.	Mátyás király kora. Tatay Sándor élete és munkássága.	meglévő ismeretek felidézése, új ismeretek elsajátítása, rögzítése, az elsajátított ismeretek rendszerezése, értékelés, önértékelés, reflektálás	szociális kompetencia: együttműködési készség, érzelmi intelligencia; anyanyelvi kommunikáció: szóbeli, írásbeli szövegalkotás, kifejezőkészség, problémamegoldó gondolkodás képessége; hatékony önálló tanulás: önálló ismeretfeldolgozás, tájékozódási készségek, digitális kompetencia, kezdeményezőkézség, vállalkozói kompetencia, szövegértés, finommotoros mozgások	Mátyás király élete és kora, Kinizsi Pál és Mátyás kapcsolata, Kinizsi Pál élete és kora, középkori Magyarország, középkori várak szerkezete, élet a középkorban, lexikon, enciklopédia, betűrendhasználat, Tatay Sándor élete és munkássága	tanári közlés, magyarázat, frontális osztálymunka, pármunka, differenciálás, irányított differenciálás, egyéni kompetenciák erősítése, fejlesztése, tevékenykedtetés, értékelés, önértékelés, reflektálás	tanári számítógép, projektor, vetítővászon vagy interaktív tábla, pointer (opcionális), fabatkák (fakorongok a pontgyűjtéshez), íróeszköz, olvasásfüzet, örvény, az iskolai könyvtárban fellelhető lexikonok, enciklopédiák (lehetőleg csoportonként 1-2 példány), csoportonként 1 db tablet Tatay Sándor és Kinizsi Pál (Kahoot!) (19. sz. melléklet) Mátyás és kora (keresztrejtvény) Mátyás és kora 2 (csoportosítós kirakó) tanári PPT (15., 17., 18. sz. melléklet)
10–15.	Kinizsi Pál és kora – szabaduló-szoba.	meglévő ismeretek felidézése, az elsajátított ismeretek rendszerezése, értékelés,	szociális kompetencia: együttműködési készség, érzelmi intelligencia, nagymozgás fejlesztése, térirány fejlesztése táncsal, csoportkohézió erősítése;	A lábjegyzetben olvasható előzetes ismeretekre építkezve való-sítjuk meg az 5 × 45	tanári közlés, csoportmunka, differenciálás, irányított differenciálás, egyéni	7 különböző színű kártya a helyszínek megnevezésével, korhű jelmezek résztvevői létszámban, tükör, boríték, szöveg,

Óra	A téma órákra bontása	Didaktikai feladatok	Fejlesztési területek (attitűdök, készségek, képességek)	Ismeretanyag (fogalmak, szabályok stb.)	Módszerek, munkaformák	Eszközök
		önértékelés, reflektálás	anyanyelvi kommunikáció: szóbeli, írásbeli szövegalkotás, véleményformálás és kifejezőkészség, olvasástechnika fejlesztése, rövid és hosszú távú memória fejlesztése; szakszókincs fejlesztése; idegen szavak és kifejezések értelmezése, szókincsbővítés; könyvtárhasználati motiváció növelése; problémamegoldó gondolkodás képessége, hatékony önálló tanulás: önálló ismeretfeldolgozás, tájékozódási készségek, digitális kompetencia, információs műveltség, kezdeményezőkézség, vállalkozói kompetencia, szövegértés, döntéshozás képességének fejlesztése, az iskolai könyvtár iránti pozitív attitűd kialakítása.	perc időtartamú szabadoszobánkat. ⁵	munka, értékelés, önértékelés, reflektálás, ellenőrzés, önellenőrzés, frontális osztálymunka, kooperatív csoportmunka	feladat, kövek (a padlóra lera-gasztott öntapadós fóliából kivágva), számozás lakat, színes papír, íróeszköz, lakat, kulcs, UV-toll, alaprajz, Magyar Értelmező Kéziszótár, Jolánka „képe”, célbadobás eszközei (rúd, karikák), várak képei fakockákon mozaik-szerűen, nyomravezetők, keresztrejtvény, rejtvény megfejtései laminálva, slime ⁶ , keresztrejtvény-készítő applikáció, hangszóró, zene, zenelejátszó eszköz

⁵ A tanulók ismerik az iskolai könyvtár állományát, amelyet képesek használni. A tanulók önállóan tudják használni az iskolában rendelkezésre álló okoseszközöket (tablet, számítógép). A tanulók előzetes ismeretekkel rendelkeznek Mátyás király korának jellemzőiről. A tanulók előzetes ismeretekkel rendelkeznek a könyvnyomtatásról, valamint az írás történetéről (Gutenberg, Hess András, iniciálé, kódex stb.). A tanulók előzetesen olvasták Tatay Sándor: Kinizsi Pál c. művét. A tanulók képesek kooperatív technikákkal, csoportokban dolgozni. A tanulók segítséggel képesek tájékozódni az iskolai könyvtárban, ismerik annak egyes állományegységeit. A tanulók képesek a feladatok önálló értelmezésére és megoldására.

⁶ A keresztrejtvény megfejtéseit laminálva csoportonként 1-1 doboz slime-ba rejtettük el, amelyből a tanulók kiszedhették azokat. A slime (=”ragacsgyurma”) egy nyúlós, ragacsos, nyálkás, a rágógumihoz hasonló állagú, szabadon formázható, képlékeny kreatív játék. Létezik belőle ehető és nem ehető változat. Otthon is könnyedén elkészíthető.

A TEMATIKUS TERVHEZ KAPCSOLÓDÓ ÓRA-/FOGLALKOZÁSTERVEK

1. óra/foglalkozás				
Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
2 perc	Előkészület az órára: TTM táblázat kitöltése az első foglalkozás előtt Csoportalakítás <i>(az osztály 4 csoportra való véletlenszerű bontása)</i>	együttműködési készség, önismeret, szociális kompetenciák fejlesztése	frontálisan irányított csoportos tevékenység; véletlenszerű csoportalakítás	TTM-táblázat <i>(1. sz. melléklet)</i> egy-egy folyóirat címével ellátott, csoportalakításhoz használt kártyák <i>(2. sz. melléklet)</i>
10 perc	Tájékozódás a könyvtárban fellelhető folyóiratok között. A könyvtár folyóirattárában való tájékozódás, válogatás a folyóiratok között, adott folyóiratok kiválasztása, azok adatainak vizsgálata. A kirakott címoldal A/3-as lapra való felragasztása után a folyóirat fogalmának, részeinek rögzítése. Tanári instrukciók: <i>Az előző órán már megbeszéltük, milyen részei vannak egy könyvnek. Adok némi időt, az alatt nézegessétek meg az előttek álló folyóiratot! Mit fedeztek fel, milyen hasonlóságok és milyen különbségek vannak egy könyvhöz képest az előttek lévő folyóiratszámában? Az összehasonlításhoz segítségül minden asztalra teszek egy könyvet.</i> Alternatív megoldás lehet, hogy a gyerekek előzetes ismereteit interaktív faliújság (Padlet) segítségével mérjük fel. Óra végén megosztják munkájukat a többiekkel, akik ki is egészíthetik azokat saját gondolataikkal.	előzetes ismeretek felidézése, a folyóiratok címének és tartalmának ismerete, egyéni kompetenciák erősítése, szociális kompetenciák és együttműködési készség fejlesztése	csoportmunka, magyarázat, kérdés-felelet, szemléltetés, tevékenykedtetés, dicséret, ellenőrzés, értékelés, önértékelés	A/3-as lap, ragasztó, íróeszköz, boríték, egy-egy – az iskola könyvtárában fellelhető – tetszőleges gyermekfolyóirat címoldalának fénymásolata (kirakó) A gyűjtéshez minden csoport kap egy tabletet/laptopot és a Padletben előre elkészített faliújság linkjét, amin dolgoznak.

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
2 perc	A kihúzott csoportalakító kártyáknak megfelelő elhelyezkedés az asztaloknál. Szerepek kiosztása (nyomozó, pénztáros, főnök, időfelelős, csendfelelős). <i>Most nézzétek meg, melyik címet húztátok! Üljetek át ahhoz az asztalhoz, ahol annak a folyóiratnak a borítóját látjátok!</i>	együttműködési készség, önismeret, szociális kompetenciák fejlesztése	csoportos tevékenység	a csoportalakításnál használt kártyák (2. sz. melléklet), szerepkártyák (3. sz. melléklet)
5 perc	Az <i>irat</i> és az <i>írat</i> szavak jelentése közti különbség tisztázása. A 4. sz. mellékletben látható PPT menetét követve valósul meg.	Magyar Értelmező Kéziszótár készség szintű használata, betűrend gyakoroltatása, szószintű szövegértés fejlesztése, nyomtatotról írottá másolás	frontális osztálymunka, magyarázat, szemléltetés, tevékenykedtetés, egyéni munka	PPT (4. sz. melléklet), füzet, számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer, íróeszköz, a könyvtárban fellelhető folyóiratok a szemléltetéshez, Magyar Értelmező Kéziszótár, fabatka
5 perc	A könyvtárban fellelhető gyermekfolyóiratok vizsgálata; a nyomtatott könyv és a nyomtatott folyóirat közti különbségek felfedeztetése.	kommunikációs készség, tájékozódási képesség, egyéni képességek fejlesztése (előzetes ismeretek: a könyv részei)	kooperatív csoportmunka, utasítás, tevékenykedtetés, felfedeztetés, tanítói ellenőrzés, irányított differenciálás	az iskola könyvtárában fellelhető gyermekfolyóiratok; nyomozó szerepkártya, fabatka
7 perc	A folyóirat fogalma, a nyomtatott folyóirat nyomtatott könyvvel való összehasonlítása, egyéb nyomtatott dokumentumok, kiadványok (A diákok nézegetik a dokumentumokat, élénk beszélgetésbe kezdenek a témával)	új ismeretek feldolgozása, rögzítése	tanítói magyarázat, frontális osztálymunka	PPT (4. sz. melléklet), füzet, számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer, íróeszköz

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
	kapcsolatban.) <i>Mit fedeztetek fel? Milyen különbségek vannak egy folyóirat és egy könyv között?</i> A folyóirat kevesebb oldalból áll. A folyóiraton más adatok vannak, mint egy könyvön. A folyóirat több témát dolgoz fel. A folyóiratban rövid cikkek vannak.			
9 perc	Az nyomozó által megkeresett folyóirat közös vizsgálata. Az elhangzott információk alapján a csoportnál lévő folyóirat egyéni bemutatása. A diákok bemutatják az asztalukon lévő folyóiratszámot. A helyes bemutatók jutalma egy 5-ös olvasásból.	ismeretek rendszerezése, rögzítése, készségszintű használata, kommunikációs készségek, szociális kompetenciák fejlesztése	csoportmunka, kooperatív csoportmunka	az iskola könyvtárában fellelhető gyermekfolyóiratok, íróeszköz, füzet
5 perc	Összefoglalás, óra végi értékelés, önértékelés, reflektálás. A reflexiók megfogalmazásához használhatjuk a Mentimetert, pl. a következő kérdésekre adott válaszokkal: <i>Hogy éreztetted magad az órán?</i> <i>Mennyire vagy elégedett a saját munkáddal?</i> <i>Melyik feladat tetszett a legjobban?</i>	az órán tanult új ismeretanyag rögzítése, szociális kompetenciák fejlesztése, egyéni képességek erősítése, kifejezőkészség és emlékezet fejlesztése	frontálisan irányított egyéni munka, beszélgetés, dicséret, fabatkák pontokra való beváltása	emóciókártyák (5. melléklet), fabatkák, PPT, számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer tanári felület: Mentimeter diákfelület: www.menti.com mobiltelefonok/tabletek (a Mentimeter alkalmazás használatáról egy minta látható a 6. sz. mellékletben)

2. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
8 perc	Csoportalakítás (az előző órán kialakított csoportösszetétel szerint), az előző órán elhangzottak ismételése.	emlékezet fejlesztése, anyanyelvi kompetencia, kommunikációs és szociális készségek fejlesztése	frontálisan irányított egyéni munka, kérdés-felelet, magyarázat, számonkérés, ellenőrzés, értékelés	fabatka
5 perc	Tájékozódás a könyvtár tereiben az iskolai könyvtár alaprajza alapján. Az alaprajz kivetítése. A könyvtár részeinek és elrendezésének bemutatása. Feladat: <i>Készíts térképet az elhangzottak alapján, tüntesd fel az alaprajzon, mit hol találunk meg a könyvtárban!</i> (A diákok ezután az üres alaprajzra felírják a könyvtár részeinek nevét; pl.: folyóírat, kötelező olvasmányok, kézikönyvtár stb.)	tájékozódási készség fejlesztése, előzetes ismeretek felidézése	tanítói bemutatás, tanítói segítségadás, frontálisan irányított egyéni munka, magyarázat	az iskolai könyvtár alaprajza (7. sz. melléklet)
20 perc	Elektronikus és audiovizuális eszközök, dokumentumok bemutatása.	az audiovizuális dokumentumok jellemzői, az audiovizuális eszközök jellemzői; a nyomtatott és az audiovizuális dokumentumok közti különbségek megismerése	tanári közlés, szemléltetés, magyarázat, irányított beszélgetés, frontálisan irányított egyéni munka	íróeszköz, füzet, PPT (8.sz. melléklet), számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer
8 perc	LearningApps – ismételés	emlékezet, térkép, szociális kompetencia és digitális kompetencia fejlesztése	kooperatív csoportmunka, ismételés	számítógép, internet, tablet Könyv vagy folyóirat? (csoportba rendezés) – tankocka a diákoknak átadott formában.
4 perc	Összefoglalás, óra végi értékelés, önértékelés, reflektálás. A reflexiók megfogalmazásához használhatjuk a Mentimetert, pl. a következő kérdésekre adott válaszokkal: Hogy éreztet magad az órán? Mennyire vagy elégedett a saját munkáddal? Melyik feladat tetszett a legjobban?	az órán tanult új ismeretanyag rögzítése, szociális kompetencia fejlesztése, egyéni képességek erősítése, kifejezőkészség és emlékezet fejlesztése	frontálisan irányított egyéni munka, beszélgetés, dicséret, fabatkák pontokra való beváltása	emóciókártyák (5. sz. melléklet), fabatkák tanári felület: Mentimeter diákfelület: www.menti.com mobiltelefonok/tabletek

3. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
8 perc	Csoportalakítás (az előző órán kialakított csoportösszetétel szerint) Az előző órán elhangzottak ismétlése	emlékezet, anyanyelvi kompetencia, kommunikációs és szociális készségek fejlesztése	frontálisan irányított egyéni munka, kérdés-felelet, magyarázat, számonkérés, ellenőrzés, értékelés	fabatka, füzet, íróeszköz
8 perc	Folyóiratok keresése Mátyás király, középkori várak, lovagkor témában. Tájékozódás az iskolai könyvtárban.	emlékezet fejlesztése, Mátyás és kora jellemzőinek előkészítése, játék, a könyvtárban való tájékozódás készségének fejlesztése	kooperatív csoportmunka, segítségadás, magyarázat, szemléltetés, tevékenykedtetés, játék	a témában fellelhető folyóiratok (9. sz. <i>melléklet</i>), puzzle (a folyóiratok címlapjának másolata), szerepkártyák (3. sz. <i>melléklet</i>), fabatka
5 perc	A megtalált folyóiratban való keresés (tartalomjegyzék-használat) és a Mátyás korával kapcsolatos cikk bemutatása olvasás után. A folyóirat részeinek ismétlése, az előző órán megszerzett tudás rögzítése, a fogalmak gyakorlása.	emlékezet, szövegemlékezet, kommunikációs készségek, szociális kompetenciák fejlesztése	csoportmunka, frontális osztálymunka, egyéni munka, bemutatás, beszélgetés, értékelés, magyarázat	az iskola könyvtárában a témában fellelhető folyóiratok, fabatka
20 perc	Összefoglalás Kahoot! felhasználásával. Szófelhő gyártása a WordArt felhasználásával, csoportonként. <i>Asztalonként készítetek szófelhőt az órán tanult ismeretekből, adjatok meg szavakat, válasszatok ki a témához kapcsolódó képet, amibe bele tudjátok szerkeszteni ezeket a szavakat! Segítetek, ahol kell.</i> Az elkészült műveket kinyomtathatjuk, dekorációként a könyvtárat díszíthetjük.	ismeretek rendszerezése, elmélyítése, szociális készségek fejlesztése, együttműködés erősítése, digitális kompetencia fejlesztése	kooperatív csoportmunka, tanítói segítségadás	Folyóiratok, audiovizuális dokumentumok – Kahoot! (10. sz. <i>melléklet</i>), tablet, számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer, WordArt
4 perc	Összefoglalás, óra végi értékelés, önértékelés, reflektálás. A reflexiók megfogalmazásához használhatjuk a Mentimetert, pl. a következő kérdésekre adott válaszokkal: <i>Hogy éreztet magad az órán?</i> <i>Mennyire vagy elégedett a saját munkáddal?</i> <i>Melyik feladat tetszett a legjobban?</i>	az új tanult ismeretanyag rögzítése, szociális kompetenciák fejlesztése, egyéni képességek erősítése, kifejezőkészség és emlékezet fejlesztése	frontálisan irányított egyéni munka, beszélgetés, dicséret, fabatkák pontokra való beváltása	emóciókártyák, (5. sz. <i>melléklet</i>) fabatkák, PPT, számítógép, projektor, pointer tanári felület: Mentimeter diákfelület: www.menti.com mobiltelefonok/tabletek

4. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
5 perc	Csoportalakítás, szerepkörök kiosztása (informatikus, csendfelelős, időfelelős, főnök). <i>Arra kérek benneteket, hogy az asztaloknál hatósával foglaljatok helyet! Ti választhatjátok ki, kivel szeretnétek egy asztalnál ülni.</i>	szociális kompetenciák erősítése	tanári közlés	szerepkártyák (3. sz. melléklet)
12 perc	Ráhangelődés – betűrejtvény <i>Olvassátok le a táblán látható QR-kódot, majd oldjátok meg a tableten felbukkanó feladatot! A feladatmegosztás a szerepek szerint történjen!</i>	emlékezet, térlátás, szociális kompetenciák fejlesztése, anyanyelvi kompetencia és logika fejlesztése, szókincsbővítés, digitális kompetencia fejlesztése	kooperatív csoportmunka, tanítói magyarázat, megbeszélés, értékelés, önellenőrzés	fabatka, Az információhordozók anyagai (betűrejtvény), tablet, számítógép, projektor, pointer, szerepkártya (3. sz. melléklet), betűrejtvény a diákoknak átadott formában
25 perc	Az információhordozók anyagai – anyagok, eszközök vizsgálata, jellemzőik képekben (a 11. sz. mellékletben látható PPT menetet követve valósul meg). <i>A papirusz növény vizsgálata. Mit gondoltok, ez milyen növény? Nézzük meg, milyen a levele, szára, gyökere! Ez olyan, mintha pálma lenne! Világoszöld. Se nem kemény, se nem lágy a szára. Nincs illata. Ez a növény a papiruszsás. Szerintetek mire lehet használni ezt a növényt? Papírt készítenek belőle.</i>	új ismeretek átadása, digitális kompetencia, szövegértés, szociális kompetencia fejlesztése	tapasztalatszerzés, tevékenykedtetés, magyarázat, beszélgetés, kérdés-felelet, frontálisan irányított egyéni munka	pergamenhatású papír, kő, agyag, papirusz, bőr, faszén, nádszál, hegyezett bot, tinta, lúdtoll, számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer, PPT (11. sz. melléklet)
3 perc	Az óra lezárása, a következő óra előkészítése. A reflexiók megfogalmazásához használhatjuk a Mentimetert.	az órán tanult ismeretanyag rögzítése, szociális kompetencia fejlesztése, egyéni képességek erősítése, kifejezőkészség és emlékezet fejlesztése	frontálisan irányított egyéni munka, beszélgetés, dicséret, fabatkák pontokra való beváltása	emóciókártyák (5. sz. melléklet), fabatkák tanári felület: Mentimeter diákfelület: www.menti.com mobiltelefonok/tabletek

5. óra/foglalkozás				
Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
40 perc	Az előző tanóra folytatása – papírkészítés házilag („papirusztekercs”). A papírkészítés menetét lásd a felhasznált források között, „Meríts papírt otthon” címmel.	megismerési folyamatok, szociális kompetencia, együttműködési készség fejlesztése, rész-egész viszonyának felfedeztetése, kreatív gondolkodás és motorikus készségek fejlesztése	kooperatív csoportmunka, egyéni munka, tevékenykedtetés, tanítói segítségadás, magyarázat, bemutatás, beszélgetés, kérdés-felelet, folyamatos ellenőrzés, értékelés	turmixgép, papírdarabok, drótháló, fakeret, lavór, víz, törülőrongy, alátét, sodrófa (helyszín: az iskola udvara az olvasóterem helyett)
5 perc	Befejezés, az óra lezárása, a munka értékelése. A reflexiók megfogalmazásához használhatjuk a Mentimetert.	szociális készségek, önismeret, önkifejezés és anyanyelvi kompetencia fejlesztése	értékelés, önértékelés, ellenőrzés, beszélgetés	emóciókártyák (lásd 5. sz. melléklet) tanári felület: Mentimeter diákfelület: www.menti.com mobiltelefonok/tabletek

6. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
5 perc	Csoportalakítás: <i>Az asztalon látjátok egy-egy író nevét, kérlek, húzzatok kártyát a kosárból! A kártyán egy-egy mű címe látható. Döntéste el, melyik mű kihez tartozik, és ahhoz az asztalhoz üljetek le!</i> Szerepkörök kiválasztása	anyanyelvi kompetencia, kommunikációs és szociális készségek fejlesztése	frontálisan irányított egyéni munka	csoportalakításhoz használt kártyák (12. melléklet), szerepkártyák (3. melléklet)
10 perc	Ismétlés: <i>Olvassátok le a táblán látható QR-kódot, majd oldjátok meg a tableten felbukkanó feladatot! A feladatmegosztás a szerepek szerint történjen!</i>	emlékezet, térítés és szociális kompetencia fejlesztése	kooperatív csoportmunka, ismétlés	fabatka, Írás- és könyvtörténet (memóriakártya) ⁷ , internet, tablet, számítógép, projektor
8 perc	Írás- és könyvtörténet; kódex, iniciálé (a 13. sz. mellékletben látható PPT menetet követve valósul meg).	új ismeretek átadása	frontális munka, magyarázat, bemutatás, beszélgetés, kérdés-felelet	számítógép, PPT (13. sz. melléklet), a könyvtár állományában fellelhető témába vágó dokumentumok, a Bibliotheca Corvina Virtualis weboldal, Információhordozók anyagai – Kahoot! (14. sz. melléklet)
20 perc	Saját keresztnév kezdőbetűjének rajzolása (iniciálé), az előző órán készített papírra; saját terv alapján. <i>Válasszatok ezek közül az információhordozó eszközök közül olyat, amivel szívesen dolgoznátok! A nevetek kezdőbetűjét tervezzétek meg iniciálé formában! Az elkészült rajzokat lefotózzhatják és közzétehetik egy közös Padleten (interaktív faliújságon).</i>	tapasztalatszerzés, egyéni képességek és szociális kompetencia fejlesztése, új ismeretek átadása	egyéni differenciálás, egyéni munka, tanítói segítségadás, dicséret, folyamatos ellenőrzés, tevékenykedtetés	saját készítésű merített papír, tinta, ecset, festék, íróeszközök, a fotózáshoz: tablet/mobiltelefon, a Padletben előre elkészített faliújság linkje, ahová feltöltik a képeket
2 perc	Értékelés, önértékelés, az óra lezárása. Az elkészült művek értékelése, önértékelése. <i>Válasszátok ki, kié a legszebb iniciálé! Miért azt választottátok?</i> A szavazáshoz használhatjuk a Mentimetert is.	egyéni képességek felfedeztetése, szociális kompetencia és anyanyelvi kompetencia fejlesztése	értékelés, önértékelés	az elkészült művek/Padlet tanári felület: Mentimeter diákfelület: www.menti.com mobiltelefonok/tabletek

⁷ Alternatív megoldás lehet a www.wordart.com weboldal segítségével szófelhő készítése a meglévő ismeretek előhívására, a fogalmak gyakorlására. (utolsó letöltés: 2020. március 16.)
Javaslatunkat lásd: 29. sz. melléklet

7. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
2 perc	Szerepkörök kiosztása (informatikus, időfelelős, csendfelelős, főnök, pénztáros)	szociális kompetencia fejlesztése	frontálisan irányított munka	szerepkártyák (3. sz. melléklet)
10 perc	Ráhangolódás (keresztrejtvény) <i>Olvassátok le a táblán látható QR-kódot, majd oldjátok meg a tableten felbukkanó feladatot! A feladatmegosztás a szerepek szerint történjen!</i>	tanult ismeretanyag ismételése, térbeli tájékozódás fejlesztése, digitális kompetencia, szociális készségek fejlesztése	kooperatív csoportmunka	fabatka, Mátyás és kora (keresztrejtvény), internet, tablet, számítógép, projektor, szerepkártya
20 perc	Mátyás király kora (a 15. sz. mellékletben látható PPT alapján valósul meg)	új ismeretek átadása, bemutatása	frontális munka	számítógép, projektor, PPT (15. sz. melléklet), a könyvtárban fellelhető, témába vágó dokumentumok
10 perc	Összefoglalás: <i>Olvassátok le a táblán látható QR-kódot, majd oldjátok meg a tableten felbukkanó feladatot! A feladatmegosztás a szerepek szerint történjen!</i>	az órán tanult ismeretanyag rögzítése, szociális kompetencia fejlesztése, egyéni képességek erősítése, kifejezőkészség, emlékezet és digitális kompetencia fejlesztése	kooperatív csoportmunka, értékelés, ellenőrzés	fabatka, Mátyás és kora 2 (csoportosítós kirakó), internet, tablet, számítógép, projektor, az összefoglalásnál használt mozaik a diákoknak átadott formában
3 perc	Az óra lezárása, értékelése	szociális kompetencia, anyanyelvi kommunikáció fejlesztése	frontálisan irányított egyéni munka, beszélgetés, dicséret, fabatkák pontokra való beváltása	fabatka

8. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
10 perc	Ráhangelődés: A gyerekek helyet foglalnak az asztaloknál a húzott várak képei-nevei szerint. <i>Kérlek benneteket, aki amilyen várat húzott, annál az asztalnál foglaljon helyet! Ki tudja, melyik vár csapatában ül? Melyik várat ábrázolja a kép? Ki ül Kinizsi várában? Az melyik vár?</i> Nagyvázsony, Buda, Hollókő, Visegrád, Szigliget, Eger	gondolkodás fejlesztése, rész-egész viszonyának láttatása, szociális és anyanyelvi kompetencia fejlesztése, tér- és iránylátás fejlesztése	frontálisan irányított csoportos munka, magyarázat, beszélgetés, dicséret, mesélés, információközlés	kirakó a várak képeiből (16. sz. melléklet)
25 perc	Kinizsi Pál és a lovagok élete Mátyás király korában. Várak, ruhák, ételek bemutatása. <i>Ezek a várak a középkorban épültek, amikor Mátyás élt. A mai órán a középkorról fogok nektek mesélni. Ehhez kapcsolódó játékokat fogunk játszani.</i> A 17. sz. mellékletben látható PPT menete szerint valósul meg.	ismeretszerzés, ismeretátadás, gondolkodás és képzelet fejlesztése	frontális munka, bemutatás, magyarázat, beszélgetés, kérdés-felelet	PPT (17. sz. melléklet), számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer, szemléltető eszközök, képek a középkorból, a könyvtárban fellelhető, témába vágó dokumentumok
5 perc	Apródruhák felpróbálása	tapasztalás	tevékenykedtetés	osztálylétszámban apródruhák
5 perc	Az óra értékelése, lezárása	szociális kompetencia, anyanyelvi kompetencia, kifejezőkészség fejlesztése	értékelés, önértékelés	emóciókártya (5. sz. melléklet)

9. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
5 perc	Csoportalakítás, szerepkörök kiválasztása	anyanyelvi kompetencia, kommunikációs és szociális készségek fejlesztése	frontálisan irányított egyéni munka	szerepkártyák (3. sz. melléklet)
15 perc	Könyvtári ismeretek alkalmazása – kézikönyvek használata. <i>A kézikönyvtárban keressétek meg azt a két lexikont vagy enciklopédiát, amelyikből kilátszik a csapat várának a képe! Keressétek meg és gyűjtsetek információt a Kinizsi Pál c. regény írójáról!</i>	tájékozódási készség, betűrendhasználat, szociális kompetencia, anyanyelvi kompetencia fejlesztése, lényegkiemelés, szövegértés gyakoroltatása, nyomtatotról írottra történő másolás	frontálisan irányított csoportos munka, koopeartív csoportmunka, egyéni differenciálás a csoportkohézió szerint, ellenőrzés, értékelés, bemutatás, beszélgetés	könyvtárban fellelhető, témába vágó dokumentumok, kézikönyvek, füzet, íróeszköz
15 perc	Tatay Sándor élete és munkássága. <i>Összeállítottam én is nektek egy diasort, amiből megismerhetitek Tatay Sándor életét, illetve Kinizsi Pál és Mátyás király korát.</i> A 18. sz. mellékletben látható PPT menete szerint valósul meg.	új ismeretanyag átadása, megértetése	tanítói bemutatás, frontális osztálymunka, magyarázat, szemléltetés	PPT (18. sz. melléklet), számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, pointer, szemléltető eszközök, füzet, íróeszköz
5 perc	<i>Az informatikusok irányításával csatlakozzatok a Kahoot!hoz és kezdődjek a játék!</i>	szociális és digitális kompetencia fejlesztése	kooperatív csoportmunka, önellenőrzés	számítógép, projektor, vetítésre alkalmas felület, tablet, Tatay Sándor és Kinizsi Pál – Kahoot! (19. sz. melléklet)
5 perc	Az óra értékelése, lezárása. <i>Fejezzétek be az alábbi mondatokat!</i> - A mai órán azért éreztem jól magam, mert... - A mai órán azt tanultam meg, hogy...	szociális kompetencia, anyanyelvi kompetencia, kifejezőkészség fejlesztése	értékelés, önértékelés	emóciókártya (5. sz. melléklet)

10-15. óra/foglalkozás ⁸				
Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
15 perc	Köszöntés, a szabadulószoza megnyitása, csoportok kialakítása, jelmezek felvétele.	ráhangolás, összegzés, Mátyás és korának lezárása, Tatay Sándor Kinizsi Pál c. művének feldolgozása, szociális kompetencia fejlesztése	tanári közlés, bemutatás, magyarázat, érvelés	A csapatok sorrendjét lásd a 21. sz. mellékletben. 7 különböző színű kártya a helyszínek megnevezésével, korhű jelmezek a résztvevők létszámának megfelelő mennyiségben (apród, udvarhölgy)
25 perc	1. feladat: Tükörírás	szociális kompetencia, gondolkodás fejlesztése, térlátás, anyanyelvi kompetencia fejlesztése	kooperatív csoportmunka, ellenőrzés, tanítói segítségadás szükség esetén	tükör, boríték, szöveg, feladat, kövek (a padlóra leragasztott öntapadós fóliából kivágva), számozás lakat, színes papír, feladat: (22. sz. melléklet)
25 perc	2. feladat: Betűkeresés a szavakban	szociális kompetencia, gondolkodás, térlátás, szerialitás, anyanyelvi kompetencia fejlesztése	kooperatív csoportmunka, ellenőrzés, tanítói segítségadás szükség esetén	boríték, szöveg, íróeszköz, lakat, kulcs, feladatlap, nyomravezetők, feladat: (23. sz. melléklet)
25 perc	3. feladat: Titkosírás megfejtése	szociális kompetencia, gondolkodás, térlátás, anyanyelvi kompetencia fejlesztése	kooperatív csoportmunka, ellenőrzés, tanítói segítségadás szükség esetén	boríték, szöveg, íróeszköz, lakat, kulcs, feladatlap, nyomravezetők, titkosírás megfejtése, UV-toll, alaprajz, feladat: (24. sz. melléklet)
25 perc	4. feladat: A Magyar Értelmező Kéziszótár használatának gyakorlása	szociális kompetencia, gondolkodás, anyanyelvi kompetencia fejlesztése,	kooperatív csoportmunka, ellenőrzés, tanítói segítségadás szükség	boríték, szöveg, íróeszköz, lakat, kulcs, feladatlap, nyomravezetők, Magyar

⁸ A szabadulószoza részletes foglalkozástervét a feladatok leírásával lásd a 20. sz. mellékletben.

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
		betűrend gyakorlása, lényegkiemelés, szövegértés fejlesztése	esetén, magyarázat, kérdés-felelet	Értelmező Kéziszótár, feladat: (25–26. sz. melléklet)
25 perc	5. feladat: Könyvtárhasználati ismeretek alkalmazása, betűrejtvény	szociális kompetencia, gondolkodás, térlátás, anyanyelvi kompetencia, tájékozódási készség fejlesztése	kooperatív csoportmunka, ellenőrzés, tanítói segítségadás szükség esetén, magyarázat, kérdés-felelet	boríték, szöveg, íróeszköz, lakat, kulcs, feladatlap, nyomravezetők, Jolánka „képe”, feladat: (27. sz. melléklet)
25 perc	6. feladat: Célbadosítás, Magyarország középkori várainak kirakása (a képek 6 oldalú fakockára erősítve, összekeverve)	mozgáskoordináció, tér-, iránylátás fejlesztése, szociális kompetencia, gondolkodás fejlesztése	kooperatív csoportmunka, ellenőrzés, tanítói segítségadás szükség esetén, biztatás	boríték, szöveg, célbadosítás eszközei (rúd, karikák), várak képei fakockákon mozaikszerűen, feladat: (16. sz. melléklet)
25 perc	7. feladat: Keresztrejtvény Tatay Sándor Kinizsi Pál c. művének cselekményével kapcsolatban	szociális kompetencia, gondolkodás, térlátás, anyanyelvi kompetencia, emlékezet fejlesztése	kooperatív csoportmunka, ellenőrzés, tanítói segítségadás szükség esetén	keresztrejtvény, rejtvény megfejtései laminálva, slime, feladat: (28. sz. melléklet)
25 perc	Tánc	szociális kompetencia, mozgáskoordináció, finommotoros mozgás, ritmusérzék fejlesztése, a művészet szeretetére való nevelés	egyéni differenciálás, bemutatás, tevékenykedtetés, dicséret	hangszóró, zene, zenelejátszó eszköz
10 perc	Óra végi értékelés	szociális kompetencia, anyanyelvi kompetencia fejlesztése, kommunikációs készségek gyakoroltatása	értékelés, önértékelés	emóciókártya (5. sz. melléklet), kilépőkártya

MELLÉKLETEK

1. óra

1. sz. melléklet: A TTM-táblázat

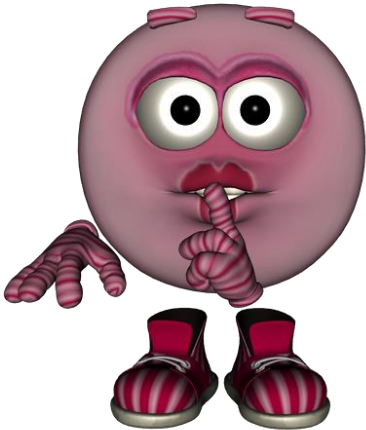
Tudom	Tudni szeretném	Megtanultam

2. sz. melléklet: A csoportalakításhoz használt kártyák – folyóiratok címe

A kártyák osztálylétszámban nyomtatandók; egy-egy kártyát annyiszor, ahány fős csoportokat szeretnénk alakítani.

CSODACERUZA
MIKKAMAKKA
SZITAKÖTŐ
TUDORKA

3. sz. melléklet: A foglalkozássorozat során használt szerepkártyák

csendfelelős 	mérleg
főnök 	időfelelős

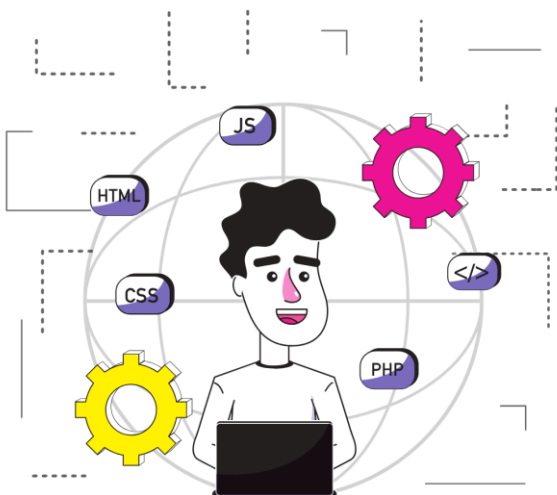
küldött

pénztáros

informatikus

nyomozó

4. sz. melléklet: Tanári PPTa folyóiratok és audiovizuális dokumentumok témához

Folyóirat, audiovizuális eszközök

Mi a folyó? ☺

Mi szokott folyni?

Honnan hová folyik?

Mikor folyik?

1

2

Mi a különbség az írat- írat szó között?

Melyik szóra hogyan kérdezzünk rá?
Mi? Mit csinál?

írat: információt tartalmazó dokumentum, szöveges lap

írat: írásra készített, szöveget lejegyztet

Mint én most ☺ Írd le ezt a két szót szómagyarázatával együtt!

3

Mi a folyóirat?

folyóirat (főnév)
Nyomtatott kiadvány, amely rendszeres időközönként jelenik meg. A folyóirat egy kiválasztott tárgykörrel foglalkozik, illetve meghatározott célközönséghez szóló újdonságokról ír.

4

Milyen írásos kiadványokat tudtok még felsorolni?

Könyv

Szórólap

Újság

5

Melyikre jellemző a könyv és a folyóirat közül?

Jelöld a K és az F betűkkel a füzetetbe!

1. Egyszer jelenik meg
2. Témánként szerkesztett
3. Van címlapja
4. Számozott lapjai vannak
5. A címlapon jelölve van a szerző
6. A címlapon jelölve van a megjelenés éve/hónap száma
7. Havonta jelenik meg

6

5. sz. melléklet: Az értékelés során használt emóciókártyák

A kártyák mindegyikéből osztálylétszámban érdemes nyomtatni, a tanulók óra végén választhatnak egy érzéseiknek megfelelőt, amelyet aztán adott időben felmutatnak a magasba, értékelésül.

2. óra

8. sz. melléklet: A Tanári prezentáció befejező része – audiovizuális eszközök

7

8

3. óra

9. sz. melléklet: Az iskolai könyvtárban a témában fellelhető folyóiratok címlapja

146. **XV. ÉVF. 7. SZÁM**

TUDORKA **NETTERAKTÍV**

TANULÁS ÉS SZÓRAKOZÁS **MAGAZIN**

magyar NYOMDASZTÁS

TUDORKA +

- Tudáspróba
- Teszt
- Képregény
- Pályázat
- Nyereményszelvények

CSÁNDÉK világító jójó

4. óra

10. sz. melléklet: Teszt (Kahoot!) a Folyóiratok, audiovizuális dokumentumok témakörben

A helyes válaszok aláhúzással jelölve

A folyóirat...

- a. ...havilap.
- b. ...mese.
- c. ...regény.
- d. ...monda.

Válaszd ki, melyik nem folyóirat címe!

- a. Csodaceruza
- b. Lesz nekem egy szigetem
- c. Tudorka
- d. Mikkamakka

Válaszd ki, mi nincs egy gyermekfolyóiratban!

- a. mese
- b. vers
- c. keresztretjtvény
- d. politika

Melyik betű jelöli a térképen a folyóirattárat?

- a. A
- b. B
- c. C
- d. D

Válaszd ki, melyik audiovizuális eszköz!

- a. könyv
- b. újság
- c. tablet
- d. toll

Mit lehet egy audiovizuális eszközzel csinálni?

- a. dobálni
- b. rágcsálni
- c. látni-hallani
- d. esernyőnek használni

Melyik betű jelöli a térképen a médiatárat?

- a. D
- b. E
- c. F
- d. G

5. óra

11. sz. melléklet: Tanári PPT az információhordozók anyagai témához

Információ hordozók anyagai
Írás: A gondolat rögzítése jelekkel.

Mire?	Mivel?
kő	faszén
agyag	hegyezett bot, nádszál
papirusz	toll, tinta
pergamen	toll, tinta

1

Kő – vésés

2

Agyag – nád, bot

3

A papirusz készítése

antik leírása:
Plinius Naturalis Historia 13,74-82

képek forrása:
University of Michigan Papyrus Collection

4

1. vágás

2. hámozás

3. szeletelés

4. szárazítás

5

5. áztatás

6. hengerezés

7. fektetés

8. préselés

6

7

8

Pergamen

- Bőrből készített, írásra alkalmas anyag.
- A IV. századtól vált a legnépszerűbb írásalapanyaggá, kiszorítva a papiiruszt.
- A XVI. századtól a nyomtatás fellendülésével a papír került előtérbe, bár egyes különleges kódexekhez továbbra is használták a pergament.
- Ma könyvkötéshez, és egyes egyetemeken a diploma anyagaként használják.

9

Kódex

- kézzel írt középkori könyv
- Pergamenre írták
- Kötése általában bőrrrel bevont, fém kapcsokkal összefogott két fatábla (innen származik a neve)

10

6. óra

12. sz. melléklet: Csoportalakítás

1. táblázat: A csoportok neve (szerzők)

Fehér Klára	Benedek Elek
Janikovszky Éva	Csukás István

2. táblázat: A szerzőkhöz kapcsolandó művek

Mirr Murr, a kandúr	Süsü, a sárkány	A nagy hohoho horgász
Pom Pom meséi	Pintyőke cirkusz, világszám!	A téli tücsök meséi
Egy kiscsacsi története	Nyár a szigeten	Gilly, a halacska
Az indián kertje	Én sose kapok levelet	Lesz nekem egy szigetem
Mi, szemüvegesek	Juli óvodába jár	Bezzeg az én időmben
Már iskolás vagyok	Velem mindig történik valami	Örülj, hogy lány!
Örülj, hogy fiú!	Kire ütött ez a gyerek?	Már óvodás vagyok
Az égig érő fű	Szélike királykisasszony	Piros mesekönyv
Arany mesekönyv	Elbeszélés a honfoglalás idejéből	Furulyás Palkó
Honszerző Árpád	A csodaszarvas	

13. sz. melléklet: Tanári prezentáció írás és könyvtörténet témában

Pergamen

- Bőrből készített, írásra alkalmas anyag.
- A IV. századtól vált a legnépszerűbb írásalapanyaggá, kiszorítva a papiruszt.
- A XVI. századtól a nyomtatás fellendülésével a papír került előtérbe, bár egyes különleges kódexekhez továbbra is használták a pergament.
- Ma könyvkötéshez, és egyes egyetemeken a diploma anyagaként használják.

9

Kódex

- kézzel írt középkori könyv
- Pergamenre írták
- Kötése általában bőrrel bevont, fém kapcsokkal összefogott két fatábla (innen származik a neve)

10

11

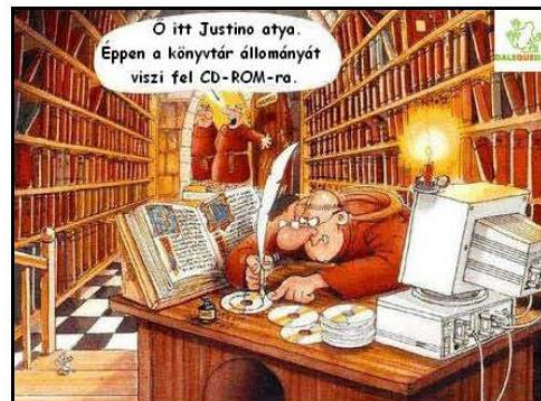
iniciálé

- A fejezetek első betűje
- Jelentése: elől álló, kezdet
- Díszesebb a többi betűnél
- Gyakran több sornyi magas
- Figurákkal, jelenetekkel gazdagon díszített

12

13

14

14. sz. melléklet: Feladat (Kahoot!) – információhordozók anyagai témában.

Miből készül a papirusz?

- a. nád
- b. sás
- c. bambusz
- d. tantusz

Mivel írhatunk a papiruszra?

- a. szén
- b. kő
- c. agyag
- d. toll, tinta

Miből készül a pergamen?

- a. cipőfűző
- b. bőr
- c. csont
- d. kő

Mi az iniciálé?

- a. a fejezet első betűje
- b. a fejezet utolsó betűje
- c. az első nagybetű
- d. az utolsó nagybetű

7. óra

15. sz. melléklet: Tanári prezentáció – Mátyás király és kora

Tatay Sándor élete és munkássága Mátyás király kora

Mi az összefüggés a 2 cím között?
Szerintetek milyen író lehetett Tatay Sándor?
Miért Kinizsiről írt?
Mátyás királyt miként fűzte bele Kinizsi történetébe?
Akkor nézzük meg Tatay Sándor életét!

1

Mátyás király kora

- 1458-1490 között volt király.
- Földet műveltek, vadásztak, halásztak. (fácán, fogoly- viza)
- Fontos volt a méz termelés, mert cukrot még nem használtak.
- Szürke marhát, lovat, juhot, kecskét tenyésztettek.
- A bányakincsek (arany, ezüst, só) és a bor termelése is fontos volt.
- A Mátyást megválasztó gyűlésen új pénz verését is elrendelték. Az árfolyam 1 aranyforint = 200 ezüstdénár = 400 obulus volt.
- Kinizsi Pált a legnagyobb hadvezérré tette.
- Mindennapi élet Mátyás király korában.
https://hu.wikipedia.org/wiki/Mindennapi_%C3%A9let_M%C3%A1ty%C3%A1s_kir%C3%A1ly_kor%C3%A1ban (utolsó letöltés: 2019. augusztus 31.)

2

8. óra

16. sz. melléklet: A csoportalakítás során használt várak képei

17. sz. melléklet: Tanári prezentáció – Kinizsi Pál és a lovagok élete, élet a középkorban

Kinizsi Pál

- Romantikus történelmi kalandregény
- A bakonyi erdőkben megismert, de országszerte elterjedt, Mátyás királlyal kapcsolatos mondákat gyűjtötte csokorba.
- Olyan történeteket mesélt el, amelyek a legendás uralkodó és híres vezére kalandjait mesélik el fordulatos cselekményszövésével, romantikus mellékszereplők (Magyar Jolánka, Bujkó; Titusz lovag, Holubán stb.) epizódjain keresztül.
- Tatay Sándor <http://nevpont.hu/view/11609> (utolsó letöltés: 2019. augusztus 31.)

9.óra

18. sz. melléklet: Tanári prezentáció – Tatay Sándor élete és munkássága

TATAY Sándor élete

- 1910-ben született, 1991-ben halt meg.
- Legismertebb könyve a Kinizsi Pál, ezzel lett elismert író.
- Műveiből filmeket is készítettek.
- Székesfehérváron egy gimnáziumot róla neveztek el.
- Több, mint 30 regényt írt.
- Munkásságát számos kitüntetéssel is elismerték.
- Tatay Sándor [https://hu.wikipedia.org/wiki/Tatay_Sándor_\(író\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Tatay_Sándor_(író)) (utolsó letöltés: 2019. augusztus 31.)

19. sz. melléklet: Feladat (Kahoot!)

Tatay Sándornak ez a legismertebb könyve

- a. Csipke
- b. Ludas Kata
- c. Vulkán
- d. Kinizsi Pál

Mi a műfaja a Kinizsi Pál c. műnek?

- a. regény
- b. monda
- c. mese
- d. vers

Hogy hívják Kinizsi szerelmét?

- a. Juliska
- b. Iluska
- c. Jolánka
- d. Mariska

Mátyás mivel jutalmazta Kinizsit?

- a. szakáccsá tette
- b. udvari bolonddá tette
- c. hadvezérré tette
- d. lovaggá tette

10–15. óra

20. sz. melléklet: A szabadulószoza részletes tervezete

A foglalkozás helyszíne: Budapest IX. Kerületi Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnázium

A foglalkozás ideje: 2019. május

Évfolyam, korcsoport: 3. évfolyam (8–10 éves korosztály)

Létszám: 28 fő

Becsült felkészülési idő: 14 nap

A foglalkozás időtartama: 5 × 45 perc

A foglalkozás során alkalmazott munkaformák:

- csoportmunka
- kooperatív csoportmunka
- pármunka

A foglalkozás témaköre: magyar nyelv és irodalom, könyvtárhasználati ismeretek

A foglalkozás témája: Kinizsi és kora – szabadulószoza

A foglalkozás típusa: ismétlő és új ismeretet feldolgozó óra.

A tanulók előzetes ismeretei:

- A tanulók ismerik az iskolai könyvtár állományát, készségszinten képesek azt használni.
- A tanulók önállóan tudják használni az iskolában rendelkezésre álló okoseszközöket (tablet, számítógép).
- A tanulók előzetes ismeretekkel rendelkeznek Mátyás király korának jellemzőiről.
- A tanulók előzetes ismeretekkel rendelkeznek a könyvnyomtatásról, valamint az írás történetéről (Gutenberg, Hess András, iniciálé, kódex stb.).
- A tanulók előzetesen olvasták Tatay Sándor: Kinizsi Pál c. művét.
- A tanulók képesek kooperatív technikákkal, csoportokban dolgozni.
- A tanulók segítséggel képesek tájékozódni az iskolai könyvtárban, ismerik annak egyes állományegységeit.
- A tanulók képesek a feladatok önálló értelmezésére és megoldására.

A foglalkozás célja:

- gondolkodás fejlesztése
- megismerés készségének, képességének fejlesztése
- információk hatékony feldolgozása, elemzésének fejlesztése
- döntéshozás képességének fejlesztése
- digitális kompetencia fejlesztése

- információs műveltség fejlesztése
- ismeretek közlésének fejlesztése
- szociális és kommunikációs képességek fejlesztése
- véleményformálás és kifejezés képességének fejlesztése
- az iskolai könyvtár iránti pozitív attitűd kialakítása
- koncentráció, figyelem fejlesztése
- olvasástechnika fejlesztése
- rövid és hosszú távú memória fejlesztése
- szakszókincs fejlesztése, idegen szavak és kifejezések értelmezése
- szókincsbővítés
- könyvtárhasználati motiváció növelése
- személyiségfejlesztés
- differenciálás
- kooperatív technikák alkalmazása
- érzelmi intelligencia fejlesztése
- együttműködési készség fejlesztése
- csoportkohézió erősítése
- tájékozódási képességek gyakorlása

A foglalkozás során fejlesztendő kompetenciaterületek:

- szociális kompetencia: együttműködési készség, érzelmi intelligencia
- anyanyelvi kommunikáció: szóbeli, írásbeli szövegalkotás, kifejezőkészség
- problémamegoldó gondolkodás képessége
- hatékony önálló tanulás: önálló ismeretfeldolgozás
- tájékozódási készségek
- digitális kompetencia
- kezdeményezőkézség, vállalkozói kompetencia
- szövegértés

A foglalkozás során használt segédeszközök, segédanyagok:

7 különböző színű kártya a helyszínek megnevezésével, korhű jelmezek résztvevői létszámban (apród, udvarhölgy), tükör, boríték, szöveg, feladat, kövek (a padlóra leragasztott öntapadós fóliából kivágva), számszörös lakat, színes papír, íróeszköz, kulcs, feladatlapok, nyomravezetők, UV-toll, titkosírás megfejtése, az iskolai könyvtár alaprajza, Magyar Értelmező Kéziszótár, „Jolánka képe”, célbadobás eszközei (rúd, karika), várak képei fakockákon mozaikszerűen, keresztrejtvény, rejtvény megfejtései laminálva, slime, keresztrejtvénykészítő applikáció, zenelejátszó eszköz, hangszóró, zene, emóciókártya, kilépőkártya

Szerepek: Kinizsi udvarhölgyei (Ottilia udvarhölgy, Éva udvarhölgy, Adrienn udvarhölgy és Zsuzsa udvarhölgy), 7 parancsnok és beosztottak.

idő	az óra logikai felépítése, szerkezeti elemek, didaktikai feladatok	eljárások, módszerek, munkaformák; eszközök
SZERVEZÉSI FELADATOK <i>(helyszín: saját osztályterem)</i>		
20 perc	Köszöntés, a szabadulószoza megnyitása, csoportok kialakítása, jelmezek felvétele. Éva udvarhölgy⁹ rövid előadása Mátyás király koráról. A szabadulószoza kerettörténete: Mátyás és Beatrix Nagyvázsönyba érkezett. Az éj leple alatt sötét alakok közelítettek, és ellopták Beatrix királyné legkedvesebb nyakékát. A tolvajok azonban nem voltak elég ügyesek, és nyomokat hagytak maguk után. Beatrix királyné kérlelte urát, találja meg neki a láncot. Tegnap Mátyás a mi segítségünket kérte, hiszen tudja, hogy ti – Kinizsi apródjai – profik vagytok a nyomozásban. Szüleitek jó helyre adtak benneteket, nem másnak, mint a nemes szívű Kinizsi Pálnak udvarába azon célból, hogy jeleskedhesetek a kor mindenféle tudományában. Oldjátok meg a feladatokat, keressétek a nyomokat és találjátok meg a nyakéket, hogy örömet szerezzetek Beatrix királynénak! Mátyás azt kérte, 4 fős zászlóaljokban dolgozzatok. Levélben elküldte a 6 főparancsnok nevét. Aki a nevét hallja, fáradjon oda Zsuzsa udvarhölgyhöz és vegye át apródköpenyét, hogy felkészülten érkezzen a nagy útra! Éva udvarhölgy kezéből egy-egy színt kell majd húznia a parancsnokoknak, amely kijelöli, melyik helyszínen kell elsőként nyomoznia a csapatnak. <i>A „parancsnokok” egyesével átveszik a jelmezt és kihúzzák a csapatuk színét.</i> Hozzatok színek, eddig ki nem választott apródok! A hét parancsnok felsorakozott előttetek, készen arra, hogy kiválassza seregének tagjait. Parancsnokok! Elsőként hölgytársaitokat válasszátok ki, azután az ifjakat! Aki a nevét hallja, fáradjon Zsuzsa és Éva udvarhölgyhöz köpönyegének átvételére, majd sorakozzon fel parancsnoka mögött, és várja csendben a további utasításokat! <i>A parancsnokok kiválasztják csapatuk tagjait, akik átveszik a jelmezüket. Eközben a tanulók menetlevelei is kiosztásra kerülnek tanítójuk által. Csendben várják a további utasításokat, míg az utolsó diák is felveszi köpenyét.</i>	tanári közlés 7 különböző színű kártya a helyszínek megnevezésével, korhű jelmezek résztvevői létszámában (apród, udvarhölgy)

⁹ Bátoriné Halász Éva, történész, középkorkutató

LOVAGTEREM		
25 perc	1. feladat	csoportmunka tükör, boríték, szöveg, feladat, kövek (a padlóra leragasztott öntapadós fóliából kivágva), számszáras lakat, színes papír
	A feladatot rejtő borítékon szereplő szöveg: Hajtsátok végre Kinizsinek szánt titkos küldetésemet! Kérlek, segítsetek Pálnak, hogy mielőbb viszont láthassa szerelmét! A tükörrre szükségetek lesz! Mátyás A feladat: Olvassátok el a rólam szóló történetet! Tudjátok, szeretek vadászni, de... A tükörírásból megtudhatod, melyik kód nyitja a számszáras lakatot. <i>A számszáras lakat nyitja a szelencét, ahol a következő hely kezdőbetűje van elrejtve a csapatnak megfelelő színnel.</i>	
MALOM		
25 perc	2. feladat	boríték, szöveg, íróeszköz, lakat, kulcs, feladatlap, nyomravezetők
	A feladatot rejtő borítékon szereplő szöveg: Levelet hozott Mátyás madara Bujkónak, de még arra is lusta volt, hogy felbontsa. Biztos, hogy fontos üzenet van benne! Kérlek benneteket, nyissátok ki és olvassátok el! Kinizsi <i>A következő nyom: a szekrényben elhelyezve, különböző színű lapokon a következő helyszín neve.</i>	
INICIÁLÉRAJZOLÓ MŰHELY		
25 perc	3. feladat	boríték, szöveg, íróeszköz, lakat, kulcs, feladatlap, nyomravezetők, titkosírás megfejtése, UV-toll, alaprajz
	A feladatot rejtő borítékon szereplő szöveg: Gyakran előfordul, hogy királytársaimmal kódolt üzeneteket küldünk egymásnak, futáraink segítségével. A legkiválóbb szerzetesekkel dolgozom, akik éjt nappallá téve fejtik meg a kódokat. Ebben a rólam szóló krónikában három üzenetből csak kettőt sikerült megfejteniük. Kérlek, segítsetek nekik a legfontosabb üzenet megfejtésében! Mátyás <i>A következő nyom a kilincsen lévő lakat, ráragasztva egy iniciálé, ugyanaz, amely a Corvina-tárat jelképezi.</i>	

CORVINA-TÁR		
25 perc	4. feladat	
	A feladatot rejtő borítékon szereplő szöveg: Mátyás kedvenc Corvinájának – a Trapezuntius: Rhetoricum librinek – olvasása közben általa ismeretlen szavakra lett figyelmes. Azt sem tudta, eszik-e vagy isszák ezeket a szavakat. Mit volt mit tenni, kénytelen volt segítséget kérni. Küldetett is azon nyomban barátjáért, Galeotto Marzióért, hogy tanácsot kérjen tőle. Bölcs barátja ennyit mondott: „Felséges Uram! Hát elfeledted-e a Magyar Értelmező Kéziszótárát?” Segítsetek Mátyásnak! <i>A következő nyom a következő lakat kulcsa, mely átvehető az udvarhölgytől. A lakat kulcsán a következő helyszín kezdőbetűje szerepel.</i>	<i>boríték, szöveg, íróeszköz, lakat, kulcs, feladatlap, nyomravezetők, Magyar Értelmező Kéziszótár</i>
KOLOSTOR		
25 perc	5. feladat	
	A feladatot rejtő borítékon szereplő szöveg: Keressétek meg a kolostor könyvtárában a történelmi témájú könyvek között azt, amelyikből Jolánka arcképe kilátszik! A kereséshez természetesen segítséget kérhettek udvarhölgyemtől. Mátyás A feladat: Szívemen viselem nemeslelkű vitézem, Kinizsi Pál sorsát. Nem engedhetem, hogy bárkit nőül vegyen! A segítségetekre van szükségem. Szeretném megismerni Jolánkát, hogy biztos lehessen benne, méltó Pálhoz. Találjátok meg a rejtvényben azokat a szavakat, amelyek Jolánkát jellemzik! Összesen 6 tulajdonságot rejtett el a mi Kinizsünk. Mátyás <i>A következő nyom a következő lakat kulcsa, mely átvehető az udvarhölgytől. A lakat kulcsán a következő helyszín kezdőbetűje szerepel.</i>	<i>boríték, szöveg, íróeszköz, lakat, kulcs, feladatlap, nyomravezetők, Jolánka „képe”,</i>

PATKOLÓMŰHELY		
25 perc	6. feladat	<i>boríték, szöveg, célbodobás eszközei (rúd, karikák), várak képei fakockákon mozaikszerűen, nyomravezetők</i>
	A feladatot rejtő borítékon szereplő szöveg: Már majdnem elkaptuk a bűnösöket, akik meglovasították drága királynőm, Beatrix nyakékét! A sarkukban vagyunk, csak egy malomkőhajításnyival járnak előttünk. Ebből kifolyólag elvárom, hogy vitézeim jó formában legyenek! Lovaink kifáradtak, patkójuk megkopott. Míg a patkolókovácsom dolgozik, töltsétek hasznosan időtöket, kedves apródjaim! Kinizsi A feladat: Mint tudjátok, a lovagi tornák versenyszámainak egyike a kőhajítás. Hogy nehezítsük, nektek most 10 hatalmas malomköveket kell a petrencerúdra feldobnotok. Ha ez sikerül, megkapjátok a következő feladatot Adrienn udvarhölgytől. Kinizsi <i>A következő nyom: Nem csalódtam bennetek, ügyes kis apródjaim! Kiérdemeltétek kincsesládám kulcsát, melyet leendő hitvesem udvarhölgye, Ottilia udvarhölgy nyújt át nektek, váram lovagtermében.</i>	
KERESZTREJTVÉNY		
20 perc	7. feladat	<i>keresztrejtvény, rejtvény megfejtései laminálva, slime, keresztrejtvény-készítő applikáció</i>
	Keresztrejtvény Tatay Sándor: Kinizsi Pál c. művének cselekményével kapcsolatban. Látom, megérkezett minden apród a lovagterembe! Kérem a csapatokat, oldják meg a rejtvényt. Az előre megadott kifejezéseket tegyék a meghatározásoknak megfelelő helyre! Szerencsétlenségünkre a kifejezéseket a szél a mocsárba fújta, onnan kell őket kihalásznok. Jó munkát kívánok!	

A FOGLALKOZÁS LEZÁRÁSA, REFLEXIÓ		
25 perc	tánc	mozgás-koordináció, finommotoros mozgás fejlesztése, ritmusérzék <i>hangszóró, zene,</i> <i>zenelejátszó</i> eszköz egyéni differenciálás
	Éva úrhölgy híres táncoktató. Nagyon sok udvart megjárt már, Kinizsi a ti tiszteletetekre hívta el udvarunkba, hogy megtanítsa nektek Jolánka kedvenc táncát.	
10 perc	értékelés, önértékelés	
	Mit javasolnátok a következő szabadulószoza elkészítéséhez? Miért éreztétek jól magatokat a mai napon? Mi tetszett a legjobban? Mit tanultatok meg ma?	

21. sz. melléklet: A csapatok sorrendje a „Kinizsi és kora – szabadulószoza” feladat során

SÁRGA • lovagterem • malom • iniciálérajzoló műhely • Corvina-tár • kolostor • patkolóműhely	PIROS • patkolóműhely • lovagterem • malom • iniciálérajzoló műhely • Corvina-tár • kolostor	KÉK • kolostor • patkolóműhely • lovagterem • malom • iniciálérajzoló műhely • Corvina-tár
ZÖLD • Corvina-tár • kolostor • patkolóműhely • lovagterem • malom • iniciálérajzoló műhely	NARANCS • iniciálérajzoló műhely • Corvina-tár • kolostor • patkolóműhely • lovagterem • malom	RÓZSASZÍN • malom • iniciálérajzoló műhely • Corvina-tár • kolostor • patkolóműhely • lovagterem

22. sz. melléklet: A Lovagteremben megoldandó feladat a tanulóknak szánt formában

Mátyás király és a szegény favágó

Egyszer Mátyás király eltévedt az erdőben. Bolyongott erre, bolyongott arra, de nem találta a kivezető utat. Nem messze tőle egy szegény favágót pillantott meg. Odament hozzá, és köszönt neki.

- Adjon Isten minden jót!
- Az bizony rám férne! – mondta.

A szegény ember nem ismerte meg Mátyás királyt, csak egy úrnak nézte. Mondja neki Mátyás:

- Hallod-e, te szegény favágó! Én elvesztem ebben az erdőben. Nem vezetnél ki?
- Jaj, uram, nem érek én rá arra!
- Megfizetem én a **napszámodat**, csak vezessél ki innen!
- Hát jól van! – állt rá a favágó.

Elindultak. Útközben beszélgettek. Kérdezi Mátyás király:

- Te szegény ember, láttad-e már a királyt?
- Nem én, uram, de szeretném meglátni, amíg még élek.

Mátyás így folytatja:

– Ha kiérünk az erdőből, és a munkások meglátják a királyt, mindenki leveszi a fejéről a kalapot. Akkor ott megláthatod királyt és kalapban. Mire ezt végigmondtam, ki is értek az erdőből. Hát ott csak nagy erdő volt, sok szép dolgot láttam. Az erdőben a királyt mindenki lekapta a fejéről a kalapot. Azt mondta erre a szegény ember: – Jaj, uram, nézd csak itt mindenki hajszáron ül! Csak mi ketten vagyunk kalapban! Hát most meglátjuk a királyt? Én vagy te?

- Hát, egyikünk biztosan az – mondta mosolyogva Mátyás király, s megveregette a szegény ember vállát. Amikor hazaért, gazdag jutalmat küldött a favágónak, aki talán még ma is ezen gondolkodik, ha azóta meg nem halt.

Megtudhatod a történet
csattanóját, ha a kijelölt szövegrészt
egy tükör segítségével olvasod el!

23. sz. melléklet: A feladat és megoldása

Kinizsi	5
Jolánka	6
Zsoldosvezér	11
Medve	2
Holubán	7
Mátyás	4
Orsik néne	2
Titusz	5
Megfejtés:	Szekrény

24. sz. melléklet: Titkosírás

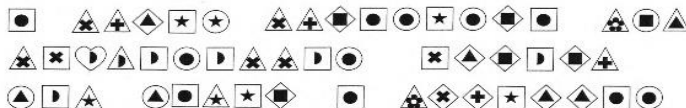
Történetek Mátyás királyról

Mátyás király huszára

Volt Mátyás királynak egy huszára, akin senki sem tudott kifogni. Egy alkalommal Burkus király fogadást kötött Mátyással. Azt mondja neki:

- En bizony túlteszek a te huszárod eszén!
- Azt már el nem hiszem!
- Hát fogadjunk!

Megegyeztek abban, hogy a huszár elmegy Burkus királyhoz próbára. De volt egy nagy hiba. Burkus nem tudott magyarul, a huszár meg burkusul.

Amikor a huszár megérkezett, a király el is kezdte a mondandóját. A jobb kezét felemelte, és egyet mutatott a hüvelykujjával. A huszár mindjárt válaszolt is rá, és kettőt mutatott vissza. Erre a király kitérte két karját. A huszár válaszképpen felemelte az öklébe szorított kezét. A király felmutatott egy nagy törvénykönyvet, mire a huszár kivonta a kardját, és a levegőbe vágott vele.

A Mátyás királyról szóló történeteket egy kis csalaftintással fűszereztük. Így is lehet írni és olvasni, csak a titkos kódot kell ismerni hozzá.

Az alábbi táblázat segítségével olvassd el a titkosírással írt mondatokat!

	●	★	▲	✱	+	■	▶	✕
□	A	Á	B	C	S	D	E	É
△	F	G	GY	H	I	Í	J	K
○	L	LY	M	N	NY	O	Ó	Ö
◇	Ő	P	R	S	SZ	T	TY	U
♥	Ú	Ü	Ű	V	X	Y	Z	ZS

Kérdi a huszárt, hogy volt.

– Hát, felséges királyom, amint a trónterembe léptem, a király mindjárt mutatja az ujjával, hogy kinyomja az egyik szememet. Azt már nem!

Inkább én neked mind a kettőt, mutatom neki.

Majd két kézzel fenyegetődzött, hogy kidob. Erre én is öklöbe szorítottam a kezemet: gyere csak közelebb, összetörlek!

Aztán megfog a király egy vastag könyvet, hogy hozzám vágja.

En se voltam rest, elővettem a kardomat, és feleje suhintottam. A király megjed, abbahagyta a fenyegetőzést, és hazaküldött. Erre Mátyás király is teletöltötte a huszár tarisznyáját arannyal, és az útjára engedte.

25. sz. melléklet: Mit tennék vele? – feladat

Mit tennék vele?

Írd a megfelelő helyre az alábbi szavakat! A helyes megoldásban segítségedre lehet a Magyar Értelmező Kéziszótár.

KOLONC, KÓDEX, TARSOLY, TALIZMÁN

A nyakamba akasztanám, hogy szerencsém legyen.	
Megnézném benne a díszes kezdőbetűket.	
Elemózsiát vennék elő belőle.	
Kútgém végére kötném.	

26. sz. melléklet: Mit tennék vele? – megoldás

A nyakamba akasztanám, hogy szerencsém legyen.	TALIZMÁN
Megnézném benne a díszes kezdőbetűket.	KÓDEX
Elemózsiát vennék elő belőle.	TARSOLY
Kútgém végére kötném.	KOLONC

27. sz. melléklet: Jolánka tulajdonságai

Keresd meg a táblázatban és színezd kékkel Jolánka tulajdonságait!

B	I	M	D	S	G	A	K	C	S
Á	B	A	H	B	O	L	D	O	G
N	L	G	K	H	D	F	G	H	J
A	C	Á	I	Ű	E	L	É	Á	R
T	W	N	T	S	M	N	Í	B	N
O	Ű	Y	A	É	Á	N	Y	O	S
S	Z	O	R	G	A	L	M	A	S
Á	M	S	T	E	U	I	D	N	Ü
R	Q	G	Ó	S	K	L	Ú	V	Ó

1. Kinizsi szolgálja.
2. Kinizsi lova.
3. Bujkó a király ... lett.
4. Az öreg Kinizsi foglalkozása.
5. A szarvas ékessége.
6. Mátyás bolondja.
7. Kinizsi így üzen Jolánkának, hogy tartson ki a fogságban.
8. Após régiesen.
9. Fízetett katona.

10. Mátyás ezt a várat ajándékozta Kinizsinek.
11. Kerevet másnéven.
12. Ezt a várat játszotta Holubár a császár kezére.
13. Kinizsi jelzője.
14. Pál szerelme.
15. Csapda.
16. Mátyás király kedvenc időtöltése.
17. Kalmár

KERESZTREJTVÉNY

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
								Z	N							
								S	A					K		
			M					O	G				J	E	V	
	V		O			M	L	L	Y	H		N	O	L	A	K
	I	L	L													
	L	U	N	A	U	E	I	D	V	E	K	E	L	E	D	E
	L	S	Á	G	J	V	P	O	Á	V	E	M	Á	P	Á	R
B	Á	T	R	A	K	É	A	S	Z	E	R	E	N	C	S	E
U	M	Á		N	Ó	L			S	R	E	S	K	E	Z	S
J		J		C		B			O	Ő	M	L	A		A	K
K		A		S		E			N		E	E			T	E
Ó						N			Y		S	L				D
												K				Ó
												Ú				

